Lieta Nr. A420147915
SKA-608/2017
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2017.gada 10.janvārī

Augstākās tiesas tiesnešu kolēģija šādā sastāvā:
tiesnesis Jānis Neimanis,
tiesnese Veronika Krūmiņa,
tiesnese Līvija Slica,

rīcības sēdē izskatīja SIA „Ādažu veterinārā klīnika" kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 4.oktobra spriedumu administratīvajā lietā, kas ierosināta pēc SIA „Ādažu veterinārā klīnika" pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja SIA „Ādažu veterinārā klīnika" iesniedza Lauku atbalsta dienestam projektu par zirgu izjādes un atpūtas centra būvniecību un rekonstrukciju, kas tika apstiprināts. Pieteicēja iesniedza maksājuma pieprasījumu, kura apmēru dienests samazināja. Pieteicēja apstrīdēja šo samazinājumu. Lauku atbalsta dienests ar 2014.gada 18.decembra lēmumu sākotnējo atteikumu izmaksāt atbalstu pilnīgi atstāja negrozītu. Lēmumā norādīts, ka samazinājums veikts par:

1) būvuzraudzības izmaksām, jo būvuzraugs ir būvnieka vienīgais darbinieks un tas ir pretrunā ar Latvijas būvnormatīva 303-03 „Būvuzraudzības noteikumi" 5.2.apakšpunktu, kā arī būvuzraudzība veikta nekvalitatīvi;

2) autoruzraudzības izmaksām, jo pieteicēja noslēgusi līgumu par autoruzraudzību, kas paredz, ka to veiks tobrīd jau mirusi persona. Autoruzraudzību faktiski veikusi persona bez tiesībām veikt ēku autoruzraudzību;

3) manēžas būvniecības izmaksām, jo iesniegtā pavadzīme par dzelzsbetona konstrukcijām neatbilst faktiskajai situācijai dabā un būvniecībā izmantoti veci pamatu bloki;

4) zirgu izjāžu laukuma būvniecības izmaksām, jo tās pārsniedz vidējās tirgus cenas;

5) tehniskā projekta izstrādes izmaksām, jo līgums par tā izstrādi noslēgts jau brīdī, kad projekts bija izstrādāts un akceptēts un to izstrādājusi persona, kurai nebija tādu tiesību būvniecībā.

[2] Pieteicēja iesniedza pieteikumu par administratīvā akta izdošanu.

[3] Izskatot lietu apelācijas kārtībā, Administratīvā apgabaltiesa ar 2016.gada 4.oktobra spriedumu noraidīja pieteicējas pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Tiesas spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Pierādīts, ka manēžas pamatu izbūvē nav izmantoti jauni materiāli (blokiem atsegs stiegrojums un metāla daļas, plaisas betonā, rūsējums) un ka pieteicēja maksājuma uzdevuma pieprasījumā ir sniegusi nepatiesu informāciju dienestam, iesniedzot aktus par paveiktajiem darbiem, kuros tiek uzrādīts, ka pamati ir izbūvēti no saliekamiem 210 dzelzsbetona blokiem (pēdas montāžai 57 bloki, pamatu montāžai 153 bloki), lai arī ir izmantoti 12 BK-120 dzelzsbetona bloki. Pieteicējas iesniegtā pavadzīme apliecina veiktu darījumu, kas nav slēgts ar pieteicēju vai būvnieku, un par tādu bloku iegādi, kas neatbilst dabā izbūvētajiem blokiem. Tā kā preču pavadzīme neatspoguļo to, kādā veidā pieteicēja vai būvnieks 2013.gadā iegādājās dzelzsbetona konstrukcijas, nav noskaidrojamas materiālu iegādes izmaksas.

[3.2] Pieteicējas tāmēs tiek norādīts, ka ir iegādātas 12 metāla kolonnas – katra 12 metru garumā ar kopējo svaru 2,9 tonnas. Dienests ir konstatējis, ka projektā paredzēto darbu veikšanai ir nepieciešamas 1,9 tonnas metāla kolonnas. Pieteicēja pēc būtības neapstrīd faktu, ka paredzētos darbus var veikt, izmantojot 1,9 tonnas metāla kolonnas, bet norāda, ka šādā gadījumā atsevišķu kolonnu atgriezumi ir savstarpēji jāsavieno. Tiesas vērtējumā, pieteicējas apgalvojumos par drošības aspektiem iztrūkst pamatojuma un konkrētības, proti, pieteicēja nav iesniegusi tādus aprēķinus, kas liecinātu, ka metāla kolonnu savienošana konkrētā projekta ietvaros nebija pieļaujama drošības apsvērumu dēļ. Līdz ar to dienests pamatoti varēja noteikt šīs pozīcijas samazinājumu līdz lielumam, kas faktiski ir nepieciešams projekta realizācijai. Skaitlisko vērtību 2,9 un 1,9 tonnu atšķirība ir būtiska (34 %), tostarp arī rada nozīmīgu finansiālo ietekmi (1800 Ls). Šāda apmēra noviržu finansiālie aspekti pieteicējai bija jāņem vērā.

[3.3] Žoga izveidošanas un zirgu izjādes laukuma planēšanas darbu izmaksas pamatoti samazinātas, jo šo izmaksu rādītāji būtiski atšķiras no Latvijas Republikā esošajām vidējām izmaksām un dienesta rīcībā esošajiem piedāvājumiem līdzīgu darbu veikšanā. Pieteicēja savā darbu tāmē ir uzrādījusi aptuveni piecas reizes lielāku summu. Tāpat pieteicēja uzrādījusi, ka žoga garums ir 1135 metri, savukārt uzmērījuma rezultātā konstatēta žoga izbūve 553 metri. No šiem skaitļiem redzams, ka žoga izmēru atšķirība ir vairāk nekā par 50 procentiem, tādējādi nepareizi norādītie darba apjomi būtiski ietekmē kopējo izmaksu pozīciju (palielinās nepieciešamais darba laika un materiālu apjoms). Pieteicējas novirze žoga izbūves tāmēs pārsniedz 10 procentu robežu no augstākā konstatētā piedāvājuma. Dienestam bija tiesības veikt korekcijas, ņemot vērā iegūto informāciju no žoga ražotāja, būvdarbu kataloga un citiem piedāvājumiem. Lietā nav konstatēti apstākļi, kas norādītu, ka žoga būvniecības izmaksu sadārdzinājums būtu pamatots ar kādiem īpašiem apstākļiem.

[3.4] Būvuzraudzības, autoruzraudzības un tehniskā projekta izstrādes tiesību normu neievērošana noved pie tā, ka veiktie maksājumi par pakalpojumiem nav sedzami no publiskajiem līdzekļiem, ņemot vērā Komisijas 2011.gada 27.janvāra regulas Nr. 65/2011, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes regulu (EK) Nr. 1698/2005 attiecībā uz pārbaudes kārtību, kā arī savstarpējo atbilstību saistībā ar lauku attīstības atbalsta pasākumiem, 24.panta 2.punkta „c" apakšpunktu un Ministru kabineta 2009.gada 14.jūlija noteikumu Nr. 783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un

Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai" 41.3.apakšpunktu.

[4] Pieteicēja iesniegusi kasācijas sūdzību par tiesas spriedumu. Kasācijas sūdzība pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Tiesa nav pilnībā ievērojusi pieteicējas argumentus, ka dienests nav vērtējis visu darbu tāmi kopsakarā, ka tika veikts iepirkums ar zemākās cenas kritēriju, ka administratīvajā aktā nav pamatojuma sadārdzinājuma konstatēšanai un ka dienests izmantojis nepareizu izmaksu novērtēšanas sistēmu.

[4.2] Tiesa ir kļūdaini vērtējusi lietas faktiskos apstākļus, jo pretēji tiesas secinātajam pieteicēja ir iesniegusi dokumentāciju par bloku BK-120 iegādi (par 7 no 12 blokiem, jo dokumentācija par atlikušajiem 5 blokiem ir nozaudēta), savukārt dienests neapstrīd piegādāto pamata bloku skaitu vai to tirgus vērtību atbilstoši pavadzīmēm. Ja tomēr pieteicējas skaidrojums par vienas pavadzīmes nozaudēšanu būtu vērtējams kā neattaisnojošs, tad dienestam bija pienākums izmaksāt par tiem pamata blokiem, par kuriem bija iesniegtas pavadzīmes. Tāpat tiesa ir sniegusi pretrunīgu argumentāciju, norādot, ka pieteicēja varēja izvēlēties finansiāli izdevīgāko risinājumu, izmantojot dzelzsbetona blokus BK-120, taču, tā kā pieteicēja maksājuma pieprasījumā ir sniegusi nepatiesu informāciju dienestam, tad izmaksas nav attiecināmas. Pieteicējas kļūda maksājuma pieprasījumā nevar būt par pamatu izmaksu samazināšanai (ja vien tā nav apzināti veikta), it īpaši, ņemot vērā, ka būvdarbus neveic pati pieteicēja, bet gan būvdarbu veicējs. Attiecībā uz tiesas norādi par izcenojuma izmaksas maiņu bloku maiņas gadījumā norādāms, ka dienests pirms izmaksu neattiecināšanas nav pieprasījis informāciju no pieteicējas vai pats veicis šādus aprēķinus, līdz ar to šādu apgalvojumu nevar uzskatīt par patiesu, kamēr šāds apgalvojums nav pierādīts.

[4.3] Norādot, ka dienests pamatoti varēja veikt metāla kolonnu pozīcijas samazinājumu līdz lielumam, kas faktiski ir nepieciešams projekta realizācijai, jo pieteicēja nav norādījusi pamatojumu un konkrētību apgalvojumam par to, ka drošības apsvērumu dēļ metāla kolonnu savienošana nav pieļaujama, tiesa pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 154.panta pirmo un trešo daļu. Pieteicējai nav saprotams, kādēļ tai bija jāsniedz pamatojums apgalvojumam, ka metāla kolonnu savienošana nav pieļaujama, ja tas ir balstīts uz loģikas likumiem. Dienests, samazinot finansējumu par metāla kolonnu atgriezumiem, administratīvajā aktā pat nav norādījis, ka šāda savienošana bija jāveic vai vispār ir iespējama.

[4.4] Tiesa ir nepareizi piemērojusi Ministru kabineta 2009.gada 14.jūlija noteikumu Nr. 783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai" 41.3.apakšpunktu, jo no tā izriet, ka dienestam ir jākonstatē izmaksu neatbilstība normatīvajiem aktiem par atbalsta piešķiršanu, nevis izmaksu neatbilstība kādam no Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajam aktiem. Tiesa nav vērtējusi pieteicējas argumentu, ka dienests nav kompetents minēto pārkāpumu konstatēšanā, ignorējot to, ka Latvijas Republikā šādu pārkāpumu konstatēšanu/pieļaujamības izvērtēšanu veic attiecīgās pašvaldības būvvalde. Tiesa ir ignorējusi pieteicējas atsauci uz tiesiskās paļāvības principu, atbilstoši kuram pieteicēja bija tiesīga paļauties uz pašvaldības būvvaldes rīcību, nekonstatējot pārkāpumus būvuzraudzībā, autoruzraudzībā un apstiprinot tehnisko projektu.

Motīvu daļa

[5] Tiesnešu kolēģijai nav šaubu par tiesas sprieduma tiesiskumu, un tās nerada arī kasācijas sūdzības argumenti. Šā lēmuma 4.1.punktā norādītie pieteicējas kasācijas sūdzības argumenti neatbilst Administratīvā procesa likuma 328.panta pirmās daļas 5.punktam, jo nav norādīts, kādu tiesību normu tiesa ir pārkāpusi. Tādējādi nav iespējams veikt kasācijas instances uzdevumu, pārbaudīt šādu normu pārkāpumu. Tiesnešu kolēģija, iepazīstoties ar apgabaltiesas spriedumu, konstatē, ka tiesa ir izvērtējusi un sniegusi argumentāciju pieteicējas apsvērumiem. Arī šā lēmuma 4.1.punktā norādītie pieteicējas kasācijas sūdzības argumenti neatbilst Administratīvā procesa likuma 328.panta pirmās daļas 5.punktam, jo nav norādīts, kādu tiesību normu tiesa ir pārkāpusi. Tiesnešu kolēģija, iepazīstoties ar apgabaltiesas spriedumu, konstatē, ka tiesa ir pamatojusi, kādēļ pamatu bloku izmaksas nav atlīdzināmas, t.i., maksājuma pieprasījumā sniegtā informācija, darījumu dokumenti neatbilst faktiskajam stāvoklim. Tiesnešu kolēģija arī nekonstatē loģikas pārkāpumus, tiesai izvērtējot metāla kolonnu izmaksu neatlīdzināšanu.

[6] Visbeidzot, tiesnešu kolēģija nevar piekrist pieteicējas apsvērumiem, ka dienests ir ierobežots projekta pieteikuma maksājumu vērtējumā. Saskaņā ar Komisijas 2011.gada 27.janvāra regulas Nr. 65/2011, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes regulu (EK) Nr. 1698/2005 attiecībā uz pārbaudes kārtību, kā arī savstarpējo atbilstību saistībā ar lauku attīstības atbalsta pasākumiem, 24.panta 2.punkta „c" apakšpunktu atbalsta pieteikumu administratīvajās pārbaudēs jo īpaši pārbauda, vai darbība, par kuru tiek prasīts atbalsts, atbilst piemērojamiem valsts un Eiropas Savienības noteikumiem, jo īpaši attiecīgā gadījumā publiskā iepirkuma, valsts atbalsta un citiem atbilstošiem obligātiem standartiem, ko paredz valsts tiesību akti vai kas noteikti lauku attīstības programmā. Tādējādi pat tad, ja pašvaldības būvvalde nav pamanījusi pārkāpumus būvniecībā, tas neatņem tiesības dienestam vērtēt izmaksu atlīdzinājuma pieprasījumu pamatā esošo darbību atbilstību likumiem.

[7] Lietai nav nozīmes judikatūras veidošanā, jo kasācijas sūdzībā minētie argumenti nav ar principiālu nozīmi, bet skar vienīgi faktisko apstākļu izvērtēšanu vai tiesību normās tiešā tekstā atbildētus jautājumus.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.[1]panta otrās daļas 4.punktu un 338.[1]panta otrās daļas 2.punktu, tiesnešu kolēģija

nolēma:

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar SIA „Ādažu veterinārā klīnika" kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 4.oktobra spriedumu;

atmaksāt SIA „Ādažu veterinārā klīnika" pusi no drošības naudas – 35,57 *euro*.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis	(*paraksts*)	J. Neimanis
Tiesnese	(*paraksts*)	V. Krūmiņa
Tiesnese	(*paraksts*)	L. Slica